

TEZA:

Zwrot sprawy do postępowania przygotowawczego na podstawie [art. 344a § 1 k.p.k.](#) możliwy jest jedynie wówczas, gdy decyzja sądu w tym przedmiocie zapadła przed rozpoczęciem rozprawy. Sposób procedowania sądu, gdy braki postępowania ujawnią się w toku rozprawy, reguluje [art. 396a § 1 k.p.k.](#) w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych.

WO – 211/22

Postanowienie

z dnia 1 czerwca 2023 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: **S WSD Rafał Rybnik**

Sędziowie: **S WSD Katarzyna Broclawik - sprawozdawca**

S WSD Krzysztof Buczek

Protokolant: Barbara Sarnowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 1 czerwca 2023 roku zażalenia (data wpływu: 12 października 2022 r.) radcy prawnego P.U. na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych o sygn. akt OSD 64/22 o zwrocie sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych, celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie,
2. koszty postępowania ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych postanowił na podstawie art. 344 § 1 kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) zwrócić sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych, celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego poprzez:

- usunięcie rozbieżności pomiędzy treścią zarzutów zawartych we wniosku o ukaranie z dnia 20 kwietnia 2022 r. a zarzutów przedstawionych w postanowieniu z dnia 5 października 2020 r.
- precyzyjne określenie czasu popełnienia zarzucanych czynów ze wskazaniem czy stanowią one czyn ciągły.

Na uzasadnienie tego postanowienia OSD wskazał, że z akt przedmiotowej sprawy wynika, że zarzut pierwszy i drugi, które zostały przedstawione obwinionemu radcy prawnemu P.U. w postanowieniu z dnia 5 października 2020 r. mają odmienną treść od zarzutów zawartych we wniosku o ukaranie z dnia 20 kwietnia 2022 r., a z akt sprawy nie wynika, że zostało wydane postanowienie o zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

We wniosku o ukaranie co do obu zarzutów został wskazany czas popełnienia czynu „od dnia 03 listopada 2016 r. do dnia 2018 r.”, czyli nie tylko nie została określona data końcowa, ale takie określenie co do obu czynów pozwala przyjąć, że są to czyny ciągłe. Biorąc pod uwagę treść pierwszego z zarzutów stwierdzić należy, że opis przewinienia dyscyplinarnego zawiera wewnętrzną sprzeczność, gdyż określa czyn jako jednorazowe działanie, jednocześnie przypisując obwinionemu działanie w okresie „od dnia 03 listopada 2016 r. do dnia 2018 r.”.

Na niniejsze postanowienie zażalenie wniósł radca prawny P. U., wnosząc o umorzenie postępowania w sprawie OSD-64/22 w całości, twierdząc, że w realiach sprawy zachodzą przesłanki do uznania, że wystąpiły okoliczności wyłączające ściganie. Brak jest obiektywnie uzasadnionych danych, że czyn popełniono. Zatem na podstawie art. 17 § 1 k.p.k. postępowanie winno być umorzone.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP należało uchylić, choć nie z przyczyn wskazanych w zażaleniu, wniesionym na to postanowienie przez radcę prawnego P. U.

Zwrot sprawy do postępowania przygotowawczego w trybie art. 344a § 1 kodeksu postępowania karnego jest możliwy jedynie wówczas, gdy kumulatywnie spełnione zostaną następujące przesłanki:

- 1) w sprawie nie doszło do rozpoczęcia rozprawy głównej;
- 2) stwierdzono istotne braki postępowania przygotowawczego;
- 3) usunięcie przez sąd braków postępowania powodowałoby znaczne trudności, zwłaszcza, gdy dotyczą one poszukiwania dowodów.

Zgodnie z art. 381 k.p.k. rozprawę główną rozpoczyna wywołanie sprawy, co w niniejszej sprawie – jak wynika z protokołu rozprawy (k.11 akt sprawy) – miało miejsce.

Zwrot sprawy do postępowania przygotowawczego na podstawie art. 344a k.p.k. możliwy jest jedynie wówczas, gdy decyzja sądu w tym przedmiocie zapadła przed rozpoczęciem rozprawy, albowiem sposób procedowania sądu, gdy braki postępowania ujawnią się w toku rozprawy, reguluje przepis art. 396a § 1 (postanowienie SN z 17.10.2007 r., WZ 40/07).

Zgodnie z art. 396a § 1. k.p.k., jeżeli dopiero w toku rozprawy ujawnią się istotne braki postępowania przygotowawczego, a ich usunięcie przez sąd uniemożliwiłoby wydanie prawidłowego orzeczenia w rozsądnym terminie, zaś przeszkód tych nie można usunąć, stosując przepis art. 396, sąd może przerwać albo odroczyć rozprawę, zakreślając oskarżycielowi publicznemu termin do przedstawienia dowodów, których przeprowadzenie pozwoliłoby na usunięcie dostrzeżonych braków.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należało przyjąć, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem wskazanych powyżej przepisów kodeksu postępowania karnego. Odpowiednie zastosowanie niniejszych

przepisów w tej sprawie powinno skutkować przerwaniem albo odroczeniem przez WSD rozprawy w dniu 6 września 2022 roku i zakreśleniem Rzecznikowi Dyscyplinarnemu przy OIRP terminu do przedstawienia dowodów, które umożliwiłyby Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP precyzyjne określenie czasu zarzucanych czynów oraz ustalenie czy stanowią one czyn ciągły.

Odnosnie natomiast dokonanego zaskarżonym postanowieniem zwrotu sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu celem usunięcia rozbieżności pomiędzy treścią zarzutów zawartych we wniosku o ukaranie a treścią zarzutów postanowionych w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów OSD powinien rozważyć następujące kwestie.

Niewątpliwie opis czynu w akcie oskarżenia nie może różnić się co do istoty z tym, jaki został wskazany we wniosku o ukaranie i uniknięciu takiej sytuacji służy zmiana zarzutów w trybie art. 314 k.p.k.. Zgodnie bowiem z art. 314 k.p.k., jeżeli okaże się, że należy zarzucić czyn w zmienionej w istotny sposób postaci, Rzecznik Dyscyplinarny powinien wydać nowe postanowienie, ogłosić je i przesłuchać radcę prawnego. Odmienności w zakresie opisu czynu w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów i we wniosku o ukaranie mogą stanowić istotny brak postępowania przed Rzecznikiem, uzasadniający jego zwrot, ale tylko wówczas, gdy równice te dotyczą istotnych elementów zarzutu.

Nie stanowią natomiast podstawy zwrotu wniosku o ukaranie uchybienia dotyczące redakcji zarzutu, bowiem sąd może w ramach swojej kognicji zmienić jego opis określając w inny sposób przypisany czyn. Sąd, przypisując obwinionemu popełnienie zarzucanego mu we wniosku o ukaranie czynu, nie jest związany jego opisem, a jedynie zdarzeniem historycznym, którego dotyczy czyn. Może zatem dokonać zmian co do okoliczności, które powinny być ujęte w opisie czynu. Skoro zastrzeżenia dotyczą jedynie redakcji zarzutu wystarczy wezwać Rzecznika Dyscyplinarnego, aby poprawił odnośne sformułowanie, a nawet może to zrobić sąd, który jest związany jedynie ramami zdarzenia faktycznego, a nie jest związany użytymi określeniami. Z tego, że zachodzi rozbieżność pomiędzy opisem czynu, zawartym w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, a sformułowaniem w konkluzji wniosku o ukaranie wcale nie wynika, że wniosek ten ma wady, skoro sam czyn jest dokładnie opisany.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego uzupełnienie niniejszego postępowania może zostać przeprowadzone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych bez konieczności dokonywana zwrotu sprawy do Rzecznika Dyscyplinarnego.

Mając na uwadze powyższe zaskarżone postanowienie należało uchylić i zwrócić niniejszą sprawę do dalszego prowadzenia przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych .

O kosztach postępowania dyscyplinarnego przez Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych.